

Franjevački Red danas

osvrt na stanje i pogled u budućnost

Fra Giacomo Bini
Generalni ministar

Rim 2000

Draga braćo,

Gospodin vam dao mir!

*Kao neumorni **putnici**, znajući u koga treba staviti nadu, uputili smo se prema trećem Tisućljeću, svjesni da nosimo sa sobom dragocjeno blago koje je kroz proteklih osam stoljeća pustolovne povijesti nadahnjivalo i preobražavalo tolike ljude i žene prije nas: dar franjevačkog evandjeoskog poziva.*

Tijekom stoljeća Franjo je je za mnoge bio “čovjek drugog tisućljeća” koji je tolike naraštaje dovodio bliže Kristu. Ni danas se ne možemo nadiviti njegovu nadahnuću i odvažnosti da, jednostavnošću i neposrednošću, približi Evandjele ljudima i ženama svoga vremena.

Danas je na nama da svoje suvremenike, koji su također spremni prihvatiti istu evandjeosku poruku, i koji su, štaviše, žedni upravo te duhovnosti, ne razočaramo u njihovim očekivanjima.

Pohadjajući i susrećući braću po svim stranama svijeta, mogao sam s radošću ustanoviti da ideal svetog Franje i danas živi u nama, i da ga nastojimo unositi u različite kulture našega vremena. Postoji živa želja da ovo novo Tisućljeće počnemo s Evandjeljem. Da te nade ne bi iz-

dale nego još jače zaživjele, želim ovim pismom ohrabrenja stati uz svakoga od vas.

*Na prvom mjestu želim podijeliti s vama radost za sva divna djela koja Bog u nama i po nama ostvaruje. Zatim, želim zahvaliti tolikoj braći koja vjerno i predano svjedoče **naš oblik života**.*

Napokon bih želio potaknuti sve koji sumnjaju u budućnost puta koji je pred nama, da se ne boje: “U ljubavi nema straha. Naprotiv, savršena ljubav isključuje strah” (1 Iv 4,18). Gospodin je još s nama, a s njim je sve moguće!

Ovim vam pismom želim iznijeti svoje dojmove i razmišljanja o našem Redu danas. Sve sam ovo slušao i gledao kroz ove tri godine svoje službe kao generalni ministar, kako bi sjećanje na ono što smo bili dosada u stanju uraditi, bilo poticaj za sadašnjost i vidjenje budućnosti osvjetljene nadom.

Rim, Duhovi 2000.

Očekivanja i nade

I

“Braća, sljedbenici svetog Franje, dužni su provoditi potpuno evandjeoski život u duhu molitve i pobožnosti, i u bratskom zajedništvu; davati svjedočanstvo pokore i malenosti; a u ljubavi prema svim ljudima donositi navještaj Evandjelja na cijelom svijetu, te pomirenje, mir i pravednost djelima propovijedati”

(GK 1,2)

Živimo u trenutku od izvanredne važnosti za povijest koja se nalazi u dubokom procesu preobrazbe. Susrećemo tolike znakove života i nade u pozitivnu obnovu. Brojna su također i pitanja ljudi i žena našeg vremena koji traže novi smisao i nove sadržaje za svoj život.

To nas poziva i potiče da budemo uvijek spremni dati odgovor svakomu tko traži razlog nade koja je u nama (usp. 1 Petr 3,15), i to vidljivo očitovati simbolima i životnim stilom koji je znakovit za čovjeka današnjice. Treba nam se također suočiti s tolikim pozitivnim zahtjevima koje naš svijet nosi u sebi.

Sveti je Franjo sa svojom porukom i danas izvanredno suvremen. On pobudjuje simpatije i prihvaćaju ga sve kulture. Franjo je danas življi nego ikada; on govori i čovjeku današnjice. Jesmo li mi danas u stanju utjeloviti njegov evandjeoski program i posredovati ga uvjerljivo i radosno, vidljivo i privlačno, dušom i tijelom, riječju i životom, kako osobnim tako i zajedničkim? Upravo je u tome izazov što ga nama nameće današnji svijet na prijelazu u treće Tisućljeće.

Od nas se traži odgovor na sve veće nejednakosti što postoje između malog broja bogatih, koji postaju sve bogatiji, i mnoštva siromaha koji nemaju ni onog najosnovnijega. Očituje li naš bratski stil života u solidarnosti s onim najzadnjima, više negoli služenje njima, slobodu, nadvladavanje svakog etnicizma i nacionalizma, a u isto je vrijeme i

nijekanje svakog kompromisa s konsumizmom koji nas okružuje?

Od nas se očekuje da budemo ljudi pravednosti, pomirenja, mira u svijetu koji se ravna isključivo ekonomskom korišću, natjecanjem, gramzivošću.

Još jednom: nama ne nedostaje riječi, pa ni pojedinačnih izraza velikodušnosti, nego *stvarnih oblika, alternative života u bratstvu*. Mučimo se, kako reče Pavao “u porodjajnim bolovima”.

Vrijeme u kojem živimo, osobit je “*kairos*”, milost nama danas dana u vidu novog početka, novog života, počevši upravo od naših karizmatičnih vrednota.

Franjevačka poruka o sveopćem bratstvu kao poziv na poštovanje, na “pomirenje različitosti”, na traženje zajedništva, riječ je nade i alternativna evandjeoska vrednota koja govori svom svojom snagom upravo tamo gdje se pokazuje sva razorna moć individualizma.

Sloboda i ostavljanje materijalnih dobara, zasvjedočene skromnim životom, bez dobitka i suviška, dijeleći i što jesmo i što imamo, ne mogu ne izazivati čovjeka današnjice, koji je ovaj svijet učinio “trgovištem”, pozivajući ga na solidarnost i na **restituciju (vraćanje)**, a to su tipično biblijske i franjevačke vrednote. Doista, zemlja pripada Bogu a mi smo njegova svojina (usp. Izl 19,5). Naša je zadaća dijeliti ono što je dano svima bez pohlepe i objesti, i vraćati to za zahvaljivanjem Bogu.

Promatrajući našu povijest ovih zadnjih pokoncilskih godina moramo priznati da nam je danas jasniji naš identitet kao **Male braće**, utemeljen na

iskustvu i duhovnoj poruci svetog Franje, identitet označen i utvrđen našim zakonodavstvom i novijim dokumentima Reda (generalne konstitucije, odluke kapitula, dokumenti Reda, pisma generalnih ministara i t.d.). Imajući u vidu nemiru povijest naše obitelji, ta je jasnoća i dubina velik dobitak, barem na teorijskoj razini. Do u tančine smo jasno označili “*pravovjerje-ortodoksiju*” svoje karizme. Sad bismo možda morali više usredotočiti svoje snage na “*pravo djelovanje-ortopraksu*”, na stil života koji će današnjem svijetu proročanski reći u što vjerujemo, čemu se nadamo, što zavjetujemo.

Unatoč brojčanom opadanju Franjevačka obitelj i danas tvori još uvijek četvrtinu svjetskog redovništva (oko 200.000, od toga 20.000 kontemplativnih redovnica i oko 35.000 članova Prvog Reda). Radi se o nevjerojatnoj životnoj snazi, o snazi koja mora danas naći svoje izražajne oblike i utjeloviti se u težnje i svagdanju potku života ljudi trećeg Tisućljeća.

Mnoga braća i mnoge provincije već polaze putem proročke preobrazbe. Postoji obnovni povratak k temeljnim vrednotama našega franjevačkog života. Štaviše, i zabrinjavajuće pojave kao opadanje broja braće i poteškoća zadržati velike pothvate, mogu se shvatiti kao izazov da preispitamo svoje pothvate i dinamički obnovimo strukture prilagođavajući ih potrebama današnjice. Želio bih spomenuti nekoliko proročkih putova koji su se već otvorili:

- ❑ *već se uspostavlja tješnja suradnja između "središnje uprave" i provincija kao i između susjednih provincija i kustodija.*

- ❑ *Unutar provincija ili konferencija postoje bratstva koja polaze od vrednota: neka su više korjenita, druga više kontemplativna, druga se "uklapaju" i bave se više dijalogom i solidarnošću s potrebama svijeta. Ta se različitost prihvaća pozitivno, bez ometanja ili predrasuda. Radi se o vrlo važnu putu za nastanak proročkih bratstava koja mogu otvoriti nove puteve. To je "stvaralačka vjernost" koju i Crkva traži i koja je u suglasju s našom karizmom.*
- ❑ *U nekim provincijama trajna formacija ozbiljno zahvaća pojedinu braću, cijela bratstva, posebne kategorije kao definitore, gvardijane, odgajatelje, nositelje pojedinih apostolata... To je garancija naše budućnosti.*
- ❑ *I početna formacija u nekim provincijama prima nove oblike i posvećuje više vremena i prostora osobnoj pratnji, franjevačkoj formaciji, teoretskoj i iskustvenoj, posebnim ljudskim, kršćanskim i franjevačkim vrednotama. Ozbiljno se vodi računa i o izboru koji ne podliježe napasti velikog broja niti strahu da se preživi.*
- ❑ *Nastaju međunarodna i medjukulturna bratstva. Svi su, na primjer, misijski projekti Reda u skoro svim jedinicama u Aziji i Srednjem Istoku međunarodni i medjukulturni.*
- ❑ *Raste broj braće koja, na temelju ozbiljne unutarnje stabilnosti, žele steći iskustva koja istovremeno obuhvaćaju sve tri sastavnice: putujuću, kontemplativnu i evangelizatorsku.*

- ❑ *Postoji sve šira suradnja unutar sve Franjevačke obitelji.*
- ❑ *Na koncu, moramo reći da skoro sva braća s ljubavlju čuvaju zvanje i vjerno žive svoje redovničke obveze. Mnoga su subraća, i u podmakloj dobi, spremna započeti nove putove.*

Opći problemi koji zaokupljaju Kustodije i Provincije

*“U ljubavi nema straha. Naprotiv,
savršena ljubav isključuje strah”*

(1 Iv 4,18)

1. Opadanje broja i porast srednje dobi

“S novim okolnostima oskudice valja se suočiti s ozbiljnošću onoga koji zna da se od svakoga traži ne toliko uspjeh, koliko obveza vjernosti. Ono što treba apsolutno izbjevati jest pravi poraz, posvećenog života, koji se ne sastoji u opadanju broja nego u nedostatku duhovnog prijanjanja uz Gospodina i uz vlastito zvanje i poslanje”

(Ivan Pavao II., Posvećeni život, 63)

Pojava institucionalnog osiromašenja – opadanje broja, smanjivanje snaga, slabljenje i nesigurnost struktura – sve više utječe na život kako sveopćeg, tako i mjesnih bratstava. S jedne strane, to bi moglo pospješiti duhovnu disciplinu i biti pozitivan znak za ostvarivanje onog što je istinski vrijedno. S druge pak strane, može dovesti do psihoze starenja i opravdavanja našeg nerada.

Kad promatramo naš Red, možda i nije toliko problem opadanje zvanja, koliko nesposobnost uspostaviti red i sklad vrednota. Nije problem kako preživjeti, strukturalno i brojčano, nego kako *u punini živjeti franjevačkim životom danas i do zadnjeg daha našega života*. Posvećena osoba može, i nakon šezdesete, još mnogo dati i reći današnjem svijetu. Mirenje sa sudbinom spriječilo bi starijeg brata da u punini izrazi sve ono lijepo što u sebi ima, a to je njegova osobnost. Kako tu braću motivirati, ako shvaćamo svoje poslanje isključivo kao djelovanje? Kako nastaviti trajno obrazovanje u dobi kriza i odlazaka? To su ozbiljna pitanja koja stoje pred nama.

Moramo ipak priznati da veoma velik broj starije braće živi to razdoblje svog postojanja živahno, kreativno, radosno i velikodušno. Ali, u isto vrijeme valja pomoći i onima koji su iz raznih razloga – razočaranja, rane iz prošlosti, neshvaćanje...- u napasti da reknu s Ilijom: “Već mi je svega dosta, Gospodine, uzmi moj život...” (1 Kr 19,4), i da se povuku prije vremena, iako bi upravo sada mogao biti povoljan trenutak za uspostavljanje novih odnosa s Bogom, s drugima i sa svijetom.

Duhovni život ne svršava niti se iscrpljuje sa starenjem. Naprotiv. Starost je rezerva bogatstva, iskustva, mudrosti, sposobnosti da se prihvati ono što je bitno i važno za današnji svijet. Potrebno je, dakle, stvarati prigode, da ta još nedorečena životnost dodje do punog izražaja, što je tako potrebno mladima. Treba uvijek iznova motivirati “svagdašnjicu” svakog pojedinca, makar se ona činila banalnom i beskorisnom. Svaki pojedinac nosi u sebi neslićenu i skoro neograničenu kreativnost. Ta, stvoreni smo na sliku Božju! Treba je stoga razvijati u svim razdobljima života.

Uloga starijeg brata u našim zajednicama, jednom razjašnjena, motivirana i usmjerena, može biti vrlo dragocjena u vršenju nekih poslova, važnih za kvalitativnu preobrazbu posvećenog života u našim provincijama, kao na primjer:

- *Služba slušanja i dijaloga.* U svijetu žurbe ima toliko osamljenih i rastresenih osoba o kojima nitko živ ne vodi računa. Kad se nadje netko koji bi ih primio, saslušao, savjetovao, bilo bi to kao oaza u pustinji.

- *Služba pratnje za mladu i manje mladu braću.* Tko može bolje od starijeg brata uvidjeti ljepotu rasta u zvanju i pomoći "čitati" i shvatiti različita životna razdoblja, njihove poteškoće i pogibelji?
- *Služba bratske - majčinske nazočnosti,* trajne i vjerne, smirene nazočnosti koja daje život našem bratstvu. "Dosta ti je pogledati mu u oči da nadješ mir", govorilo se o nekom mudracu. Starci mogu biti pravi svjedoci kontemplativne jednostavnosti u kojoj sve postaje znak i riječ.

2. Opadanje zvanja i nedostatak vjemosti

“Kad je mislio na siromaštvo, Franjo se bojao imati mnogo braće, jer i to je, barem prividno ako i ne stvarno, znak bogatstva. Stoga je govorio: ‘Oh, kad bi došao, pa neka dodje dan, kad će svijet, videći malen broj Male braće, još više ih cijeniti upravo zbog malog broja!’”

(2Cel 70)

Taj je dan evo došao! U mnogim je provincijama broj zvanja naglo opao, u drugima se opaža lagano opadanje. A u svim se provincijama susreće nedostatak ustrajnosti, osobito kod novih naraštaja, za vrijeme prvih godina privremenih ili svećanih zavjeta. Ta se pojava zapaža skoro u svim ustanovama posvećenog života, a isto tako i kod svećenika i bračnih drugova. Razloga je bez sumnje više. Povezani su s novim okolnostima, mentalitetom, društvenim i vjerskim prilikama koje se primjećuju u svim kulturama svijeta. “Uragan globalizacije” danas nikoga ne mimoilazi.

Ali, svaka kultura mora izlaziti na kraj sa svojim specifičnim problemima.

Jasno je, u svakom slučaju, da problem zvanja moramo uvidjeti i proučavati polazeći od našeg života, unutar vlastite kuće. Najnoviji dokumenti Crkve i Reda pozivaju nas da hitno preispitamo duhovno-karizmatički kvalitet svoga života. Isto tako da preispitamo tijek formacije, koji

se u nekim provincijama, osim kakva površnog dotjerivanja, u zadnjih 50 godina nije mijenjao.

“Bolest broja” kao i “strah kako preživjeti”, pojave su koje se zapažaju skoro u svim provincijama. Upravo to priječi objektivno i vedro preustrojavanje naših provincijskih obitelji i cijeloga Reda.

Čini se da se “kvanitativna” logika ne slaže s Božjim stvaralaštvom, štaviše može ga i ometati (usp. Suc 7,1). Sam Franjo misli da broj može postati bogatstvom samodostatnosti (usp. Op 5).

Svakako je nužno imati dobar plan pastoralna zvanja, ali ostaje i dalje bitno svjedočanstvo našeg evanđeoskog života koje se temelji na nacrtu našeg osobnog života utemeljena na Pravilu, generalnim konstitucijama i drugim dokumentima.

Bez sumnje, Gospodin zove koga hoće, kako hoće i kad hoće. Ali od nas se traži da molimo, tražimo, primamo, evanđeoski pratimo pozvanoga svjedočanstvom vlastitog života i riječi.

Mnogo smo se ispitivali o prijedjenom putu zadnjih godina, o našim pogreškama i zabludama. Štaviše, predvidjeli smo statistikama što nas čeka u budućnosti! Možda je došlo vrijeme da se pozabavimo sadašnjošću, bez straha, svijesni svoje odgovornosti za povijest koju mi danas pišemo.

3. Odsutnost oduš evljenja i stvaralačkog duha

“Učitelju, što moram činiti da baštinim život vječni?... Sve sam to držao od svoje mladosti... Isus ga pogleda i zavoli... Jedno ti nedostaje: Hajde, prodaj sve što imaš, podaj siromasima... Onda dodji i slijedi me!”

(Mk 10,17-22)

Svi mi, mladi i manje mladi, pitamo kao i onaj bogati mladić, što moramo **činiti** za druge. Tražimo svoje ostvarenje i svoj identitet u radu, možda čak u “kontemplativnom radu”, radeći još više i još bolje, i ne stavljaajući u pitanje razlog svog aktivizma koji nas godinama zaokuplja. Gospodin ljubi tu našu radinost, ali traži prije svega obraćenje: *pustiti rad da bismo radili* (Lk 10,41). Rad ne smije zamračiti drugih prećih vrednota koje imaju prednost, kao što je slušanje Riječi, istinski odnos s Bogom, život u zajedništvu i odnosi u bratstvu. Dakle, najprije treba ostaviti sve, njega slijediti i biti s njime. Zatim će nam se otvoriti svi putovi evangelizacije, kojima ćemo krenuti dva po dva (u bratstvu). Valja nam naći naš identitet u “onom što treba biti prva želja braće: usvojiti Duh Gospodnji i njegovo sveto djelovanje” (PP 10,8), a to znači uključiti naš “rad” u tu dimenziju, kako bismo što lakše nadvladali vrlo čestu napast da shvaćamo svoj pastoralni rad kao potvrđivanje nas samih, kako bismo postali “oci” svojih pothvata.

Ne smijemo zaboraviti da je svaki oblik evangelizacije posljedica nezasluženog poziva Bož-

jeg. Bog nas je pozvao da neko vrijeme radimo u **njegovu** vinogradu. Završnica evangelizacije nisu, dakle, “uložena sredstva” i samozadovoljstvo prividnim uspjehom, nego povratak Gospodinu nas samih i vraćanje svega dobra što ga Gospodin govori i čini u nama i po nama” (usp. Mk 6,30-31; NP 17,5-6). Mi smo *suradnici Duha*, koji je uvijek prvi djelatnik u našoj povijesti. Lijepo je, u tom smislu, pronaći svoj identitet u “radu”, utemeljenu na ovisnosti – o Bogu i o bratstvu – kako bismo postajali sve više *agape*, to jest, slobodan i nesebičan dar, Božji “projekt” za njegovo Kraljevstvo. Naš će, dakle, pastoralni rad kao izraz zajedništva s Gospodinom i s braćom, postati uistinu plodan, stvaralački i misionarski. Kao nekada učenici poslani u njegovo ime, i mi ćemo, zahvaljujući tom preobilnom Božjem povjerenju u nas, činiti čudesa (Lk 10,17sl). Naprotiv, gubitak sklada temeljnih vrednota *našega oblika života*, naglašavanje učinkovitosti, često antropocentričke, vodi do opadanja zvanja i velikog razočaranja, kako zbog nestajanja nutarnjeg jedinstva tako i zbog progresivne neuspješnosti, koja dolazi od opadanja snage i broja. Tada čovjek dolazi u napast da traži svoj način kako “preživjeti”, izvan Reda ili u njemu, ili se navikne na uhodan i zamoran život, unutar struktura, koje su nekad vrijedile a danas su tradicija bez života.

Ima u stvari mnogo područja gdje braća rade kao pojedinci, karitativno ili pastoralno. Ponekad se čini da je to jedini izlaz. Je li zbilja nužno raditi kao pojedinac da bismo mogli biti stvaralački? Nitko ne može zanijekati vrijednost velikodušnosti i uspjeha. Ali kako se može živjeti kao franjevac, ako nismo povezani u suradnji i zajedništvu sa susjednim zajednicama braće, pripada-

le one istoj provinciji i kulturi, ili ne? Inače nestaje temeljnih vrednota našeg zvanja, a to su “živjeti Evandjelje Gospodina našega Isusa Krista u poslušnosti (ovisnosti), bez vlasništva i u čistoći” (PP 1,1).

Takvo naše držanje u stanju je zbuniti i obeshrabriti mlade naraštaje koji više ne shvaćaju identiteta naše karizme, ili i oni traže “zgodno” namještenje.

Kad bismo se usudili...

“Vi koji ste braća narodu, podjite medju mase, medju raspršeno i iznemoglo mnoštvo, koje je kao ovce baz pastira, prema kojem je Isus imao samilosti... Podjite i vi ususret ljudima i ženama našega vremena! Nemojte čekati da oni dolaze k vama! Tražite vi njih! Ljubav nas na to tjera... Sva će vam Crkva za to biti zahvalna”

(Ivan Pavao II.
Franjevačkoj obitelji, Rim 15.11.1982.)

Tko bi mogao nabrojiti sva divna djela, sva čudesa što bi ih Bog činio u nama i po nama, kad bismo se usudili potpuno se povjeriti njemu, kako je to činio Franjo! Unatoč našoj slabosti, ograničenju, izdaji, nijekanju..., Bog ima u nas nevjerovatno povjerenje. On je spreman ponovno nas "dignuti na noge", otvoriti nam vrata svoje kuće, poslati nas u sav svijet, bez obzira na dob, umor, razočaranja (usp. Iliju: 1 Kr 19). Treba nam ponovno pronaći to povjerenje, poput Franje uočiti i iskusiti živu i očinsku nazočnost Božju.

Franjo je započeo svoj novi put očima usmjerenim prema "Ocu koji je na nebesima". "Gol je slijedio golog Krista". Po novom "krštenju željom" htio je biti samo njegov. Tako je postao *agape*, nezasluženi dar najpotrebnijima (gubavcima), u krilu Crkve za Kraljevstvo Božje i za svijet, izvan zidina svoga grada, izvan Asiza (LegM 4,2).

1. ...pronaći jedinstvo u različitosti

“Život bratskog zajedništva zahtijeva od braće: jednodušno vršenje Pravila i Konstitucija, sličan način života, sudjelovanje u činima bratskoga zajedništva, osobito u zajedničkoj molitvi, evangelizaciji i kućnim poslovima; a isto tako predavanje u korist bratstva svih prihoda primljenih s bilo kojeg naslova”

(GK 42,2)

Prije svega moramo biti zahvalni Redu i ministrima, njihovim definatorima i suradnicima, koji su nas ovih zadnjih teških pokoncilskih godina vodili u postupnom otkrivanju našega identiteta. Možemo sa svom sigurnošću ustvrditi da naša Obitelj ima sada jasniji i odredjeniji lik zahvaljujući generalnim konstitucijama, koje su temeljito obnovljene, kao i drugim dokumentima koji su malo po malo doprinijeli razjašnjenju našega života, početnog i trajnog obrazovanja, u kontemplaciji ukorjenjene evangelizacije kao našega ”razloga opstanka“. Nitko danas ne može reći da je nacrt našeg evandjeoskog života nejasan. Možda još ne uspijeva postati egzistencijalni nacrt i novi životni stil. Problem priručnika koji su nam zadnjih godina pokazivali franjevački životni put, nije u tome što ih je mnogo, što su preopširni ili nedovoljno jasni. Pravi je problem, što su primljeni (ako su uopće primljeni...) kao ”dokumenti“, a ne kao važni priručnici za preoblikovanje i nadahnuće svagdanjeg života. Upitajmo se, i iskreno odgovorimo: Kad smo zadnji put čitali generalne konstitucije?

Naš se svagdanji život razbija i raspada počevši od svagdanjih poslova i želja što ih u nama radja potrošački svijet. Kulturi prividnog, neposrednog, vanjskog, učinkovitog, što su sve oznake našega "globaliziranog" svijeta, moramo suprotstaviti kulturu nutarnjosti, šutnje, poslušnog osluškivanja, božanske plodnosti. Treba nam se obratiti od logike očevida, "ostvarenoga", k logici povjerenja unatoč neuspjeha, štaviše, upravo zbog njih.

Hitan je zadatak da uspostavimo **nutarnje jedinstvo**, koje će počivati na solidnoj duhovnoj formaciji, koja sjedinjuje ono što jesmo s onim što radimo u pomiren identitet, gdje će Božja riječ, prihvaćena kao uvijek nov događaj, i euharistija kao hrana na putu nasljedovanja Krista, ponovno postati temelj te zgrade.

Važno je u svakom događaju naše povijesti znati otkriti "put koji vodi Bogu", jer "sve što se događa zaslužuje divljenje" (L. Bloy), a zatim sve povezati u zajedništvo s Bogom našega života i naše povijesti. A to je sve moguće samo **stegom**:

- uključujući u taj napor vrijeme, prostor i osobe;
- gradeći u svom srcu "stan za Boga" (usp. NP 22,27), koji je središte našega rada i naše čuvenosti.

Svakog nam dana treba moliti od Gospodina milost i snagu "da vršimo ono što **znamo** da on hoće i da uvijek hoćemo ono što se njemu sviđa" (Pismo Redu 50).

Zanemarino li obvezu da se suočimo s nacrtom evandjeoskog života koji nas ujedinjuje, izlažemo se opasnosti da svaki brat, svako bratstvo, svaka provincija nadje svoj nacrt, možda na temelju svoje kulture, zaboravljajući na našu sveopću pripadnost. A to je ozbiljna stvar. Ne radi se o tom da postignemo "jedinstvenost koja će nas zagušiti" ne vodeći računa o različitim kulturama, niti želimo neki legalistički i monarhički centralizam. Radi se u stvari o svjedočenju naše karizme. Ne možemo se zvati braćom, ako nemamo odnosa među sobom, ili što je gore, ako gajimo nepovjerenje i predrasude, koji priječe konstruktivni dijalog i bratsko služenje što ga traže Pravilo i generalne konstitucije.

Otvoriti se, suočiti se, prihvatiti jedni druge i razgovarati među sobom, to je temelj našega bratskog života. To su također sredstva za razjašnjavanje, jačanje i ostvarivanje našega zajedničkog evandjeoskog nacrtu. To je uvjet za radjanje novih poticaja za stvaralaštvo, sticanje povjerenja u sebe i u druge.

Zapaža se da slabe veze između središta Reda i provincija, između raznih jedinica (kustodija, provincija), a ponekad i između kuća u istoj provinciji. Nužno je vraćati se jedinstvu i **pomirivati razlike**, da umjesto novih podjela ponovno zavlada konstruktivno bogatstvo:

- otkrivajući svoj identitet "male braće" izvan službi, akademskih naslova, ekonomskih mogućnosti, navodnih kleričkih, kulturnih, etničkih prednosti;
- gajeći jedinstvo u različitosti, potičući, prihvaćajući, prateći različite izraze franjevačkog

života (kontemplaciju, život sa siromasima, putovanja...) i različite oblike evangelizacije, a da se ne naškodi temeljnim vrednotama naše karizme kao ni jedinstvu sveopćeg ili mjesnog bratstva.

2. ...usvojiti zavjete i njihovu osloboditeljsku snagu

“Pravilo i život Male braće jest ovo: obdržavati sveto Evandjelje Gospodina našega Isusa Krista živeti u poslušnosti, bez vlasništva i u čistoći”

(PP 1,1)

“Vrhunsko pravilo i najsigurnija smjernica redovničkog života jest nasljedovanje Krista po nauku Evandjelja. Nije li upravo to nastojanje kroz stoljeća u Crkvi pobudjivalo zahtjev za čistim, siromašnim i poslušnim životom?” (Pavao VI., Evangelica testificatio, 12).

Na tom putu Kristova nasljedovanja **redovnički zavjeti** i danas izriču naše potpuno davanje Bogu i braći. Oslobadjajući nas od idololatrije moći, posjeda i naslade, zavjeti pozitivno uzdižu ljudsku narav i otvaraju put za odnosusret, pročišćen od svake sjene gospodovanja i iskorištavanja. Zavjeti otvaraju put pravoj ljubavi (čistoća), stvarnoj solidarnosti (siromaštvo) i potpunoj i odgovornoj raspoloživosti (poslušnost). Oni izriču i očituju potpuno predanje Bogu, naš evandjeoski nacrt života, ujedinjujući i pojednostavljujući naše svagdanje bivanje.

Kao i uvijek, u povijesti i u svim kulturama, zavjeti su znakovi suprotstavljanja i nade. U današnjem svijetu, u kojem se neprestano pojavljuju maštovite želje, uvijek nove i suprotne, i koji sve više postaje tržišnicom za zadovoljavanje tih želja, zavjeti, budući da upućuju na vjerno zalaganje u funkciji *životnog oblika*, ne uživaju baš velik ugled. Ako ih ne znamo uobličiti u težnje

današnjeg čovjeka, u težnje za slobodom, za solidarnošću, za pravom srećom, nitko ih neće prihvatiti.

Zavjet poslušnosti

“Gospodjo sveta Ljubavi, neka te Gospodin uzdrži s tvojom sestrom svetom Poslušnošću...”

Sveta Poslušnost suzbija sve tjelesne i pohotne sklonosti i kroti tijelo da bude poslušno duhu i poslušno svom bratu, i potiče čovjeka da bude poslušan svim ljudima ovoga svijeta”

(Pohvale krepostima 3,13-16)

“Kad završe godinu kušnje, neka ih se primi u odnos posluha, i neka obećaju da će ovaj život i pravilo uvijek opsluživati“ (PP 2,11). Nacrt života je potpuno isto što i poslušnost. ”Dok ustraju u Gospodinovim zapovijedima, kako su prema Evandjelju i svom obliku života obećali, neka (braća) znaju da su u pravom posluhu, i neka ih Gospodin blagoslovi“ (NP 5,17). *“Oblik života”* ostaje kao obzorje ili cilj prema kojemu svi moramo gledati i prema kojem se svi moramo ravnati, i podložnici i nositelji vlasti. Ljubav prema Ocu i nasljedovanje Krista do kraja za dobro braće, potpuno je izmijenila Franjin život. Isto bi se trebalo dogoditi i u životu svakoga brata. Ako se vlast shvati kao služenje, kao ”pranje nogu“, ako se dariva do kraja kao Krist, podložnik se dariva Bogu. ”U poglavaru podložnik ne smije gledati čovjeka nego Onoga, iz ljubavi prema komu je postao podložnik“ (2 Cel 151). Franjo, dakle, promatra poslušnost kao *izvornu bogoslovnu krepost* koja se izravno odnosi na Boga-Ljubav.

Bog jedini joj je i predmet i motiv. “Poslušnost” je ime za ljubav koju stvor ima prema svom Stvoritelju i Ocu. Poslušnost i ljubav su jedna te ista stvarnost. Zbog toga Franjo naziva poslušnost rođenom sestrom ljubavi (usp. Pk 3). Poslušnost je bezuvjetno “predanje” bratstvu, uz to i potpuno prihvaćanje vlastite braće. I “kad bi smatrao da je nešto bolje i korisnije”, svaki je pozvan da se dragovoljno daruje poglavaru u korist bratstva. “Jer to je pravi i pun ljubavi posluh koji se svidja Bogu i bližnjemu” (Op 3,6).

Duh je Sveti generalni ministar Reda (usp. 2 Cel 193). Svi su se, i poglavari i podložnici, dužni pokoravati njemu, staviti se u službu nacrt evandjeoskog života. Prema toj Ljubavi idemo služeći i pokoravajući se jedni drugima (usp. NP 5,17).

Ali, ima li sva ova priča smisla za današnjeg čovjeka koji je željan neovisnosti i slobode? Autoritet kao takav danas je u krizi. Nije “u modi”, ni u obitelji, ni u školi, ni u politici, pa ni u Redu... Možda je jedini još priznati autoritet ekonomska moć! I sama je poslušnost, naravno, u krizi. Ipak, nema ljudskog bića koje ne bi bilo u nekoj ovisnosti. Oblici ropstva danas su tako brojni i tako jaki, da ne znamo kako ih se osloboditi. Pred nama je zadatak težak i osjetljiv: ne prestati tražiti skladne odnose medju osobama i zajednicama. Franjo je to pokušao i pronašao: ne smijemo suprotstavljati osobnu savjest i utvrđeni autoritet. Treba ih upotpunjavati i uskladjivati u evandjeoskom nacrtu, nadahnjujući se ljubavlju prema Gospodinu, u zajedničkoj poslušnosti Duhu jedinom. Čovjek se osjeća to neovisnijim i slobodnijim, što je više ukorjenjen u temeljne vrednote koje je izabrao. Dakle, slušati ne znači odricati se

samoga sebe, nego stavljati se u služenje nekom cilju, kako je to činio Krist. Tražiti za sebe svoja osobna prava, vlastitu "slobodu" za privatnu upotrebu, ne vodeći računa o slobodi drugih, u stvari je nasilje i nepravda. "Osobno je iskustvo legitimno samo ako je stavljeno u odnos s drugima". Ponekad krijemo neke oblike svog ponašanja u "privatnost": "Pusti ti mene na miru, pa ću i ja pustiti tebe..." Ali, taj bi se oblik slobode morao uvijek suočavati s nacrtom života zajednice, da ne bi bio isključivo u funkciji naše individualističke računice.

U tom procesu odnosa važnu i nezamjenjivu ulogu ima **autoritet**. O toj bi ulozi trebalo ponovno razmisliti, trebalo bi je reevangelizirati kao služenje-dar od Boga primljen, kao sasvim duhovno poslanje (GK 45-46). "Zaposjedne" li nas to poslanje kao nekada proroka, bit će to garancija za zajednicu. I autoritarnost kao i permisivnost frustriraju i paraliziraju put bratstva i pojedinog brata, stvaraju nepovjerenje u međusobnim odnosima i omogućuju bijeg u laki konzumizam ideja i životnih uzoraka što ih nude *mediji*. A to je smrt stvaralaštva.

Autoritet koji se daje voditi od Duha, slušajući i suradjujući (definitori, gvardijani, odgajatelji, braća...), u stanju je otvoriti nova obzorja. Postaje vodič i usmjeruje prema cilju; olakšava i budi evandjeoske opcije u zajednici; više nastoji omogućiti radjanje novih ideja i motivacija među braćom nego li ostvarivati pothvate i podržavati beživotne strukture; stvarati povjerenje i osjećaj pripadnosti, što je neophodno za obnovu i stvaralaštvo u zajednici. Ali nisu svi provincijali i gvardijani slobodni, motivirani niti oduševljeni služenjem braći...

"Bez vlasništva"

"Ništa, dakle, ne zadržite za sebe, da vas cijele primi Onaj, koji se vama cio predao"

(Pismo Redu 29)

Zavjet nas siromaštva oslobadja od pohlepe gomilanja, od nezasićene želje da uvijek imamo što više, što bolje i što prije, jer mi smo našli svoje "bogatstvo i dostatnost" (Pohvala Bogu 4). Rasterećuje nas od svakog oblika posjedovanja, jer ne prisvajamo ni kuće u kojoj živimo, ni posla koji radimo, ni zasluga koje "stičemo", bile one materijalne ili duhovne naravi. "Tko se ne odreće svega što posjeduje...". Gospodin ne traži da se odrećemo nečega, nego svega, da bismo mogli postati cio čovjek. "Braća neka ništa ne prisvajaju, ni kuće, ni mjesta, ni bilo koje stvari" (PP 6,1). Ne radi se o egocentričnoj askezi nego o putu pravednosti, solidarnosti, ljubavi prema drugima i s drugima. Radi se o putu osobne i zajedničke slobode koja naše misionarsko navještanje čini vjerodostojnijim.

Učitelj i Gospodar žetve i vinograda šalje nas da navještammo Evandjelje kao putnici, ne prisvajajući sebi ni "svoga" rada, ni "svoga" naroda, ni "svojih" uspjeha. Istina, moramo raditi predano i ozbiljno omogućujući darovima koje smo primili od Gospodina da donesu rod. Ali uspjeh nije jedini kriterij ni mjera. Treba nam se uvijek iznova suočavati s evandjeoskim programom i zajedništvom života da to postane *svjedočanstvo i znak naše pripadnosti Gospodinu a ne "našem" radu*. Tako ćemo uvijek biti spremni poput Abrahama, apostola i Franje, "ostaviti svoju zemlju" i poći prema nepoznatim obzorjima. Nedostatak

slobode u odnosu na novac i stvari nerijetko kvari naše bratske odnose. Ponekad nam ne polazi za rukom razlikovati između nužnog, korisnog i suvišnog. Lako nas zanese potrošačka logika ovog svijeta pa griješimo protiv pravednosti i solidarnosti u odnosu na one koji nemaju ni najnužnijeg. Tako zaboravljamo “vratiti” Bogu sve, kako to traži Franjo (NP 17,17) i ne vodimo računa o ovisnosti o drugima u uporabi novca.

Ima provincija u kojima su pojedina braća i pojedine zajednice bogate, dok je provincija siromašna. Nije to samo povreda siromaštva nego i pravednosti, bratskog zajedništva i solidarnosti. Ponekad provincije ne vode računa o potrebama sveopćeg bratstva. Je li to samo nepažnja ili možda nedostatak povjerenja i osjećaja pripadnosti? Divno je bilo, kad smo preko generalne kurije primali od afričkih klarisa siromašne priloge za klarise u Asizu, nakon potresa. Istina je, pomoć preko Rima stiže sporije i teže ju je provjeriti, ali sigurno je više evandjeoska, jer je manje ovisna. Dobro znamo da darovi mogu biti dvoznačni, i za onoga koji ih daje i za onoga tko ih prima.

Nekoj je braći (nije ih mnogo) teško davati u zajednicu plaću što je primaju za svoj rad (često željen i tražen, jer je unosan!), kao i svaki drugi dar, te postaju izravni upravitelji “svojih dobara”. To ni u kom slučaju nije prema Pravilu, i ruši zajedništvo. Koliko ima zloupotrebe novca! Koliko je braće žrtvovano zbog neevandjeoskih i beživotnih struktura! Neka nam Bog oprost!

Sloboda u siromaštvu omogućuje nam da budemo ljudi zajedništva, solidarnosti, diobe; pomaže nam da stvaramo nove odnose, radosne i proročke, među ljudima našeg vremena.

Zavjet čistoće

“Kao stražar na stražarnici (usp Iz 21,8), Franjo je strogo i vrlo pažljivo bdio čuvajući čistoću tijela i duha”.

(LegM 5,3)

I zavjet čistoće ima svoju proročku funkciju u svijetu koji neprestano traži lak i nestalan užitak. Prema Franji, čista su srca oni, koji “nikada ne prestaju čista srca i duše štovati i gledati živoga i pravoga Gospodina Boga” (Op 16,2). Pripovijedaći o njegovu obraćenju Legenda triju drugova veli: “I od tog je časa prestao klanjati se samom sebi” (3 Dr 8). Naša je čistoća progresivno pročišćavanje narcističke i mladenačke ljubavi i usmjerenje prema zrelim, nezaslužnim, čistim, odnosima, oslobođenima od svakog egocentričnog interesa. Vladati vlastitom seksualnošću znači naučiti se vladati svojim odnosima. Središte je svega, otkriće ljubavi u kojoj “uživamo” i kojoj predajemo svoj život. U stvari, osjećati se dovoljno ljubljenim usrećuje čovjeka i osposobljava ga da radja novi život, ljubav, mir, zajedništvo. Poslušajmo Franju: “Da te ljubimo svim srcem misleći uvijek na tebe; svom dušom težeći uvijek za tobom; svim umom upravljajući na te svu pozornost; tražeći tvoju slavu u svemu; svim snagama svojim uprežući sve svoje sposobnosti i sve osjećaje duše i tijela na dar tvojoj ljubavi, i ni za što drugo...” (Oč 5). “Tjelesno” postaje sakrament duhovnoga, i sve se, duša i tijelo, preobražava u shvatljiv jezik koji izriče stvarnost zajedništva koje usrećuje više od zajedništva tjelesa koja se predaju uskom, ograničenom i nikad do kraja zadovoljenom užitku.

Istina, do tog se uzvišenog stanja ne dolazi za jedan dan! Treba nam, između ostalog, prihvatiti i živjeti jedan oblik samoće, “nastanjene Bogom”, koja je tipična za posvećeni život. Dobro znamo da nema potpuno zadovoljene osjećajnosti niti u naravnom smislu savršene seksualnosti, ni kod oženjenih, ni kod neoženjenih osoba. Često upravo tu spoznajemo vlastitu ograničenost. Ali to nas ne smeta da se uputimo za Kristom. Gospodin ne poziva savršene i čiste, nego grešnike da se obrate, kao Levija, kao Zakeja, kao Samarjanku. Težeći za uvijek mučnom integracijom svih svojih sklonosti i težnja – bile one heteroseksualne ili homoseksualne – ne smijemo se upustiti u kompromise sa svojim sklonostima i opravdavati “treći put” ili “dvostruki život” u življenju svoje seksualnosti i čistoće. Franjo bi nam rekao: “Kad smo napustili svijet, nemamo što drugo činiti nego **svidjati se** jedino Gospodinu” (NP 22,9).

Svima koji su htjeli prigrliti evandjeoski način života, Asiški je Siromah postavljao jedan jedini uvjet: obraćenje, što znači preusmjerenje života isključivo prema Gospodinu. Dok s jedne strane traži praštanje i milosrdje za svakog grešnika, on strogo isključuje svakoga koji se upusti u bludni grijeh (NP 13), “jer kad živimo po tijelu, djavao nam otima ljubav našega Gospodina” (NP 22,5). Svi moramo težiti prema toj temeljitosti i međusobno se pomagati. Odgovorni smo za braću koji ne obdržavaju dana obećanja. Dužni smo ih opominjati i pomagati im na putu obraćenja (usp. PP 10; Op 22; Pismo ministru 13-16). Vedar bratski život nužna je pomoć za življenje posvete. Na zavjetovanju smo se darovali jedni drugima. Odatle odgovornost da bratski upozorimo onoga koji ne ostvaruje naš životni nacrt. Nažalost, u

našim bratstvima, vrlo često kritika i ogovaranje zamjenjuju bratsku opomenu. Možda neka naša braća ne bi napustila svoje zvanje, da je netko na vrijeme bio spreman milosrdno im pomoći.

3. ...povratiti izvornost, vjerodostojnost i vidljivost našem programu života

“Naša posebnost, kao posvećenih osoba, jest to da smo s prisutnim Bogom, da ga slušamo, promatramo da ga svojim životom svjedočimo i riječju navještamo. Budućnost će mnogo zavisiti o našoj sposobnosti da prisutnog Boga svjedočimo u ovom složenom svijetu, ostvarujući u životu iskustvo koje imamo s njime slijedeći siromašnog Isusa Krista po primjeru svetog Franje”

(H. Schalück, Ispuniti zemlju..., 111)

Kad bi bar koje bratstvo istinski vjerovalo da je naš evandjeoski nacrt života poruka pomirenja i oslobodjenja za današnji svijet, i kad bi njegovo djelovanje bilo sasvim prožeto tom sigurnošću, promijenile bi se mnoge stvari u našem Re-du i u našem svijetu. Uvjeren sam da, manje više posvuda, ima oduševljenja i ljubavi za naše zvanje, ali to bi moralo *postati živa nazočnost*, djelatna i djelotvorna, bez obzira na sve mentalne i krajevne strukture; bez obzira na sve strahove od preživljavanja koji nas potiču na golo održavanje; bez obzira na sve neuspjehe i negodovanja vezana uz prošlost; bez obzira na dob i broj; osobito bez obzira na podvojenost između našega biti i djelovati.

Možda je ipak najveći izazov stvoriti vidljivu *inkulturiranu nazočnost*. Pozvani smo da u današnjem svijetu, koji je bez orijentacije ali željan znakova spasenja, budemo izvorni znak koji će očitovati i u živo pokazati, što jesmo, u što vjerujemo, što živimo.

Za ostvarenje takve duhovnosti potrebna su tri elementa:

- ❑ *Jasnoća i izvornost vlastitog duhovnog, karizmatičkog identiteta.*
- ❑ *Razgovjetnost i prepoznatljivost instrumenata, sredstava i znakova za dijalog, shvatljivih današnjem svijetu, da bismo mogli predavati primljeni dar, karizmatičko bogatstvo, polazeći od životnih potreba pojedine kulture.*
- ❑ *Odlučnost i hrabrost, osobna i zajednička, s vjerom poči putem ostvarivanja, vidljivosti, što znači ići putem inkarnacije, prihvaćajući njezinu logiku.*

Dijalog s današnjim svijetom, osobito sa svijetom mladih, nije za nas franjevence slobodan izbor nego zadaća. Mi smo pozvani da budemo poslani u svijet kao Božji ljudi, u bratstvu i malenosti, u svijet koji se mijenja i traži. Pozvani smo da otkrivamo nove svjetove, ljudskije i drukčije, da stvorimo kulturu dijaloga, solidarnosti, suosjećanja, prihvaćanja različitih stvarnosti.

Nije naše da "proklinjemo" svijet, medije, globalizaciju ili kulturu mladih. Isto tako nije naše, time se "opajati", svim tim se hraniti, sve asimilirati i imitirati, dopustiti da nam to obuzme dušu i tijelo. Potrebno je da imamo kritičan, ne površan, pozitivan stav koji će nam pomoći da razborito i bez straha uočavamo znakove Božje nazočnosti.

Isus je tražio mnoštvo i bio solidaran s poviješću, ali je zauzimao jasan stav prema dvosmislicama što mu ih je nudilo mnoštvo i povijest.

Oslobadjajmo i sokolimo braću koja su spremna i oduševljena da prihvate evandjeoski put među ljudima i ženama današnjice na svim kontinentima. Pratimo ih i podržavajmo s povjerenjem i s bratskom opomenom, gdje to treba. Pripravljajmo mjesta Duhu u srcima sve braće da se među nama rode novi proroci, nova proročka bratstva, u kojima će se naći pravi odnos s osobama, u kojima će naša duhovnost biti uključena u svagdanji život i izražavati najdublje težnje osoba koje uz nas žive.

Zaključak

“Andjeo joj reče: ‘Ne boj se, Marijo, jer si našla milost kod Boga. Evo začet ćeš i roditi Sina, komu ćeš nadjenuti ime Isus’...’Kako će to biti? Ja se ne sastajem s mužem’... ‘Duh Sveti sići će na te... Gle! I tvoja rodica Elizabeta začne sina u svojoj starosti. Već je u šestom mjesecu ona koju zovu nerotkinjom, jer Bogu ništa nije nemoguće’. Marija na to reče: ‘Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj’.”

(Lk 1,30-38)

Draga braćo, na početku ovog trećeg Tisućljeća povijesti spasenja, koja nas podsjeća na nepromjenljivu ljubav Božju prema čovjeku, po primjeru Marije, majke Božje i "Djevice koja je postala Crkvom", započnimo novi put vjernosti.

I od nas kao i od Marije, Gospodin, kao prvi korak, traži da nadvladamo strah koji se radja u nama kad računamo samo sa svojim silama i "mogućnostima", kad naše obzorje ne prelazi naše nastojanje da preživimo i naše ljudske moći. Kad se jednom oslobodimo straha, imat ćemo smjelosti poći novim putovima, još neutrtim, još nejasnim, neugodnim, kao što su učinili Franjo i Klara, jer uzdajući se u Gospodina, kod kojega smo "našli milost", bit ćemo sigurni da je u njemu i s njime sve moguće.

Važno je također sjećati se povijesti svoga poziva, njegova zova, intimnosti s njime, negove riječi koju smo prihvatili u svoj raspoloživosti. U isto vrijeme treba pustiti Isusu da udje u našu današnjicu, "među nas", kao među učenike nakon uskrsnuća (usp. Iv 20,19), da "udje kroz zatvorena vrata" naše sigurnosti, naše obrane – nutarnje i vanjske – i da svojom nazočnošću uznemiri naš život.

"Kako je to moguće?". Bogu je sve moguće, ako primimo njegovu pretvorbenu Riječ i ako je budemo čuvali u čistu srcu. Ako dopustimo da nas oduševi njegova djelotvorna nazočnost više od naše brižne računice. Ako konačno prionemo

uz njegove nacрте više nego uza svoje, predajući se potpuno njemu.

”Neka mi bude po riječi tvojoj“. To je potpuno ”predanje“ koje Bog očekuje od nas, predanje koje potvrđujemo obnavljajući svaki dan odvažno obveze svoga redovničkog zavjetovanja, životom izričući svoju potpunu raspoloživost za Boga i za braću. Istina, taj će se ”da“ pokazivati, kao i kod Marije, više u šutnji nego u vidljivim uspjesima, Ali ta će šutnja biti plodna, pratit će je križ i provjeravati siromašni znakovi kao starost i neplodnost Elizabetina (usp. LegM 8,2).

Upravo starost i manjak zvanja glavni su znakovi ovog povjesnog trenutka. Jesu li to znakovi žalosne rezignacije, neplodnog plača za prošlošću ili nastojanja da se preživi? Ali ”Bogu nije ništa nemoguće“. Duh to može pretvoriti u životnu stvarnost, u nadu i stvaralaštvo, u radostnu pjesmu i hvalu Bogu, kome je sve moguće. ”Magnificat!. Danas nas, kao nikad, potiču toliki znakovi koji navješćuju nova vremena. Na nama je da ih učinimo izvorom novoga života, osvjetljujući ih svojom vjerom koja nije ništa drugo nego povjerenje, odluka i pristajanje uz Gospodina. I naša je dužnost da poput Marije ”začnemo“ Riječ (usp. 2 Pvj 53), da iskusimo nazočnost Duha koji živi u nama i među nama, da bismo postali istinski navjesticitelji Radosne vijesti svijetu.

Poziv koji smo primili obvezuje nas na odgovornost prema ljudima i ženama našeg vremena. Oni traže Božje osobe i mjesta izvorne duhovnosti, da bi dali novo značenje svojoj egzistenciji. Ne smijemo ih razočarati. ”Gledaj da budeš onako dobar kako svi govore da jesi, jer mnogi imaju

pouzdanja u te. Stoga te opominjem da se ne ponašaš drugačije nego se od tebe očekuje” (2 Cel 142), govorio je priprosti seljak stigmatiziranom Siromašku.

Franjo nam još jednom upućuje izazovnu poruku: ”Ja sam učinio svoje. Neka vas Krist pouči o onom što je vama činiti” (2 Cel 214).

Fra Giacomo Bini, ofm
generalni ministar

Prot. n. 089636

Franjevački Red Danas

osvrst na stanje i pogled u budućnost

Uvod	3
I. Očekivanja i nade	5
II. Opći problemi koji zaokupljaju Kustodije i Provincije	13
1. opadanje broja i porast srednje dobi.....	18
2. opadanje zvanja i nedostatak vjernosti.....	20
3. odsutnost oduševljenja i stvaralačkog duha.....	23
III. Kad bismo se usudili...	
1. ...pronaći jedinstvo u različitosti.....	27
2. ...usvojiti zavjete i njihovu osloboditeljsku snagu.....	31
3. ...povratiti izvornost, vjerodostojnost i vidljivost našem programu života	41
Zaključak	45